

***Hrvatski zavod za zaštitu zdravlja
i
sigurnost na radu***

Registar profesionalnih bolesti

***2
0
0
8***

Hrvatski zavod za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu

Radoslava Cimermana 64a, 10020 Zagreb

Tel: +385 1 655 87 05; +385 1 655 87 03; +385 1 557 7498; +385 1 557 7499

Fax: +385 1 655 87 04

www.hzmr.hr

hzmr@hzmr.hr

REGISTAR PROFESIONALNIH BOLESTI

2008

Zagreb, 2008.

REZULTATI RADA REGISTRA PROFESIONALNIH BOLESTI U 2008. GODINI

I. Izvori podataka za registar profesionalnih bolesti

Utjecaj novog zakonodavstva na postupak priznavanja profesionalnih bolesti u Hrvatskoj počeo se primjećivati već početkom 2008. godine kada je započela primjena novog zakona iz područja zdravstvenog osiguranja zaštite zdravlja na radu (Zakon o zdravstvenom osiguranju zaštite zdravlja na radu, NN 85/06). Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o listi profesionalnih bolesti (NN107/07) te Pravilnik o postupku utvrđivanja i priznavanja ozljeda na radu i profesionalnih bolesti (NN125/07) reguliraju područje dijagnosticiranja i priznavanja profesionalnih bolesti. Sukladno navedenom zakonodavstvu izabrani specijalisti medicine rada dijagnosticiraju profesionalnu bolest, popunjavaju obrazac Prijave o profesionalnoj bolesti te ga sa cjelokupnom dokumentacijom upućuju Liječničkom povjerenstvu Hrvatskog zavoda za medicinu rada (od 1.1.2009. godine Hrvatski zavod za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu). Zadatak je Liječničkog povjerenstva potvrditi profesionalnu etiologiju bolesti odnosno, odlučiti o potrebi dopune medicinske ili ostale dokumentacije. Ukoliko se profesionalni uzrok bolesti potvrdi, u registar profesionalnih bolesti Hrvatskog zavoda za medicinu rada / Hrvatskog zavoda za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu upisuju se svi podaci relevantni za bolest i radnu izloženost, usklađeni s hrvatskim zakonodavstvom i preporukama Europske unije u području statističkog praćenja parametara vezanih uz zdravlje i sigurnost na radu.

Prijave o profesionalnoj bolesti su dobiveni iz svih dijelova Republike Hrvatske, a u tablici 1. je prikazana raspodjela prispjelih podataka. Vidljivo je da postoje razlike u apsolutnom broju prijavljenih profesionalnih bolesti u pojedinoj županiji, a prema izračunatoj stopi, tj. broju profesionalnih bolesti na 100 000 zaposlenih osoba u županiji vidljivo je da također postoje značajne razlike što može biti posljedica različite zastupljenosti pojedinih gospodarstvenih djelatnosti, koje s obzirom na radne procese nose i različite profesionalne rizike.

U broju profesionalnih bolesti bitno odstupa Splitsko-dalmatinska županija s višestruko višim apsolutnim brojem profesionalnih bolesti i najvišom stopom. Ovo odstupanje je uzrokovano velikim brojem postupaka za priznavanje profesionalnih bolesti uzrokovanih azbestom, koji se provode zbog ostvarivanja prava određenih posebnim propisima. Međutim, kad se iz analize isključe slučajevi bolesti uzrokovanih azbestom, vidljivo je da su i apsolutni broj (9) i stopa (6,77) slični vrijednostima u većini drugih županija. Ako se izuzme Splitsko-dalmatinska županija zbog posebnih uvjeta, vidljivo je da prema stopi najveću zastupljenost prijavljenih i priznatih profesionalnih bolesti ima Požeško-slavonska, Vukovarsko-srijemska i Brodsko-posavska županija i to prvenstveno zbog bolesti uzrokovanih vibracijama, budući da je u ovim županijama prisutna snažna šumarska djelatnost.

Tablica 1. Raspodjela prispjelih Prijava o profesionalnoj bolesti u 2008. godini prema županijama

Županija	Oznaka prema Listi profesionalnih bolesti*														Stopa / 100000 zaposlenih
	36	37.1	38	41	43	44	45	47	49.1	49.2	49.3	52	54	Ukup no	
Zagrebačka		1						1						2	2,40
Krapinsko- zagorska								1						1	2,61
Sisačko- moslavačka		1										1		2	4,20
Karlovačka	1		1	1		1	1							5	12,47
Varaždinska				4				1						5	7,74
Koprivničko- križevačka	2							1						3	7,76
Bjelovarsko- bilogorska			1											1	2,78
Primorsko- goranska						1			5	4				10	8,52
Ličko-senjska														0	0,00
Virovitičko- podravska	1													1	4,19
Požeško- slavonska	1	3		1			1						1	7	33,66
Brodsko- posavska		4		2	1									7	17,45
Zadarska					1									1	2,15
Osječko- baranjska		4	1	5				2						12	12,69
Šibensko- kninska				1										1	3,35
Vukovarsko- srijemska	4	7		2			2							15	32,90
Splitsko- dalmatinska				2	3		2	2	55	4	1			69	48,64
Istarska		1		1			1	1	6					10	10,36
Dubrovačko- neretvanska									6					6	15,09
Međimurska					1		1							2	5,12
Grad Zagreb	1	4	2	6	1	2	8	7	1				1	33	8,11
UKUPNO	10	25	5	25	7	4	16	16	73	8	1	1	2	193	12,91

*	Profesionalna bolest
36	Naglušost ili gluhoća uzrokovana bukom
37.1	Bolesti uzrokovane vibracijama koje se prenose na ruke (oštećenja perifernih žila i živaca, kostiju, zglobova, tetiva i okozglobnih tkiva)
38	Bolesti uzrokovane ionizirajućim zračenjima
41	Sindromi prenaprezanja uzrokovani kumulativnom traumom (ponavljajući pokreti, primjena sile, nefiziološki položaj, vibracije, pritisak)
43	Čvorići glasnica uzrokovani kontinuiranim naporom glasnica na radu

44	Zarazne ili parazitske bolesti prenesene na čovjeka sa životinja ili životinjskih ostataka
45	Zarazne ili parazitske bolesti uzrokovane radom u djelatnostima gdje je dokazan povećan rizik zaraze
47	Bolesti kože uzrokovane tvarima kojima je znanstveno potvrđeno alergijsko ili nadražujuće djelovanje
49.1	Bolesti dišnog sustava uzrokovane azbestozom
49.2	Mezoteliom seroznih membrana uzrokovan azbestom
49.3	Malignom pluća, bronha i grkljana uzrokovan azbestom
52	Ekstrinzički alergijski alveolitis
54	Astma uzrokovana udisanjem tvari kojima je potvrđeno alergijsko ili nadražujuće djelovanje

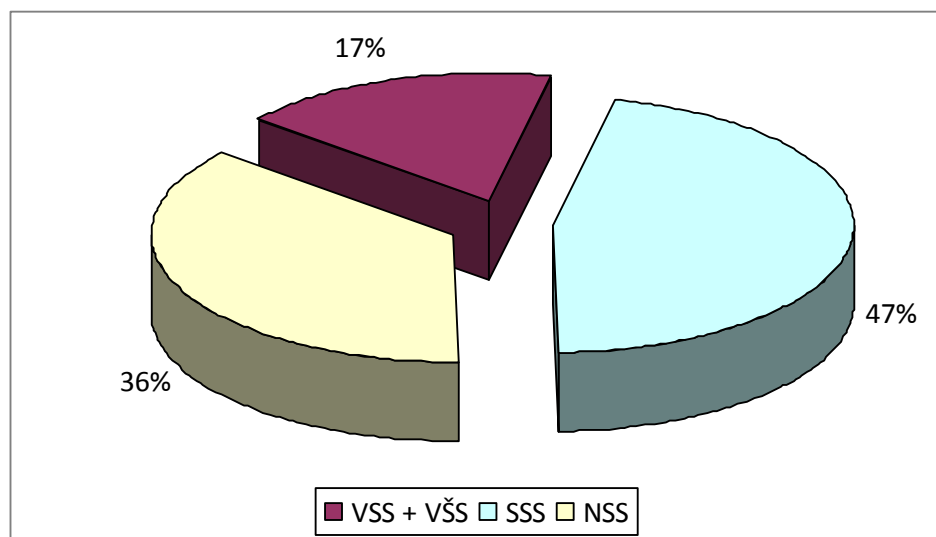
II. Karakteristike oboljelih od profesionalnih bolesti u Republici Hrvatskoj

II.1. Dob, spol i radni staž oboljelih od profesionalne bolesti

U registru profesionalnih bolesti za 2008. godinu upisano je 193 profesionalnih bolesti.

Od profesionalnih bolesti oboljelo je 137 (70,98%) muškaraca i 56 (29,02%) žene. Od toga je s visokom i višom stručnom spremom bilo 33 oboljelih radnika, sa srednjom stručnom spremom 90 i s niskom ili bez stručne spreme 70 oboljela radnika (slika 1.). Postoji opće prihvaćeno mišljenje da su poslovi koji ne zahtijevaju stručnu izobrazbu ujedno poslovi s opasnim i štetnim radnim uvjetima. Međutim, vidljivo je da su opasni radni uvjeti prisutni i u poslovima koji zahtijevaju srednju pa i visoku stručnu izobrazbu. Tako su među oboljelim od profesionalnih bolesti najzastupljeniji radnici sa srednjom stručnom spremom, a značajan broj ih je i s višom ili visokom stručnom spremom. Ovi potonji dolaze prvenstveno iz djelatnosti zdravstvene zaštite i obrazovanja.

Slika 1. Raspodjela radnika oboljelih od profesionalnih bolesti u 2008. godini prema izobrazbi

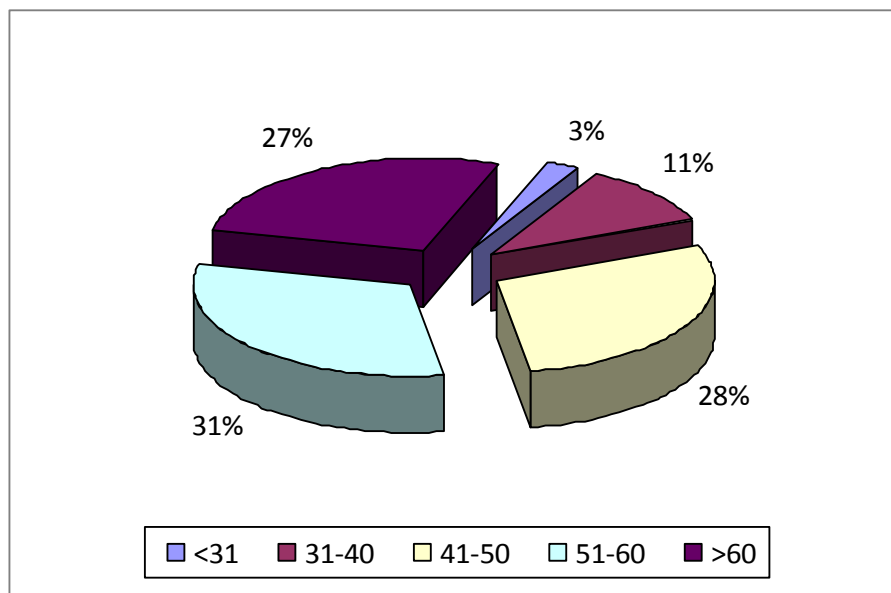

Srednja dob oboljelih od profesionalnih bolesti u 2008. godini bila je 53,56 godina, za razliku od 2007. godine kada je srednja dob bila 50,6 godina. Ova značajna razlika je nastala zbog većeg broja umirovljenika koji su prema posebnim zakonskim propisima proveli postupak priznavanja profesionalne etiologije bolesti, a u svrhu ostvarivanja prava zbog oboljevanja od bolesti uzrokovanih azbestom.

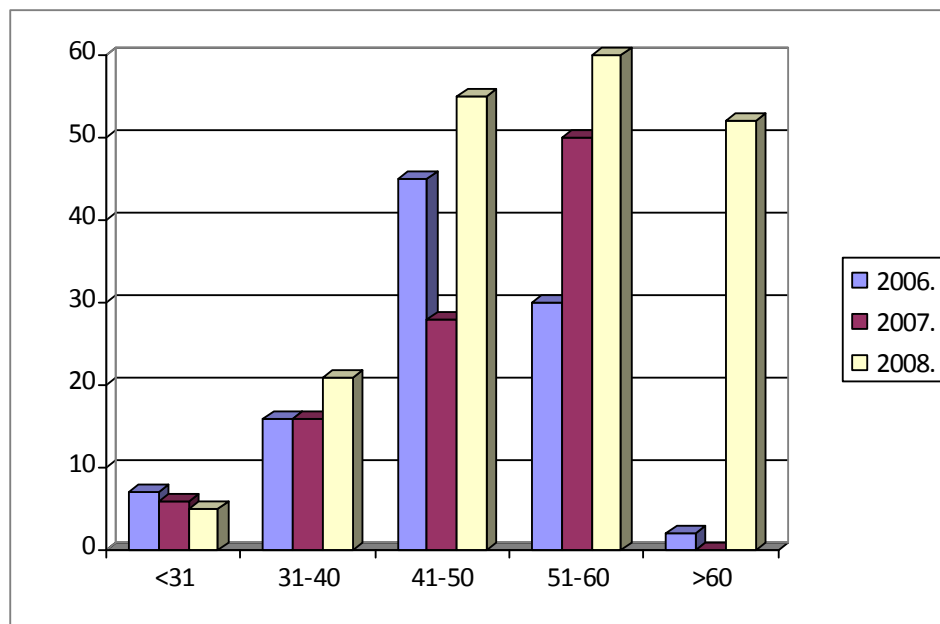
U slici 2. prikazana je raspodjela oboljelih od profesionalnih bolesti prema dobi, a vidljivo je da su u 2008. godini u svim dobnim skupinama starijim od 40 godina bili podjednako zastupljeni radnici oboljeli od profesionalnih bolesti. Da se profesionalne bolesti javljaju u upravo u srednjoj životnoj dobi objašnjivo je činjenicom da je za razvoj bolesti potrebna višegodišnja izloženost radnim štetnostima i naporima.

U slici 3. prikazana je dobna struktura oboljelih od profesionalnih bolesti u posljednje tri godine, i jasno je vidljivo da prosječna dob raste i da se profesionalne bolesti dijagnosticiraju i priznaju u sve starijoj životnoj dobi. To bi se moglo objasniti dvojako. Razlog bi mogao biti sve bolji radni uvjeti koji sve kasnije uzrokuju oštećenja zdravlja, ali nažalost, tome bi mogao biti uzrok sve dulji rad i zadržavanje radnog odnosa pod svaku cijenu, čak i u slučaju bolesti. Na porast dobi u kojoj se dijagnosticira profesionalna bolest utječe i priznavanje profesionalnih bolesti uzrokovanih azbestom u značajnog broja umirovljenika.

Slika 2. Raspodjela radnika oboljelih od profesionalnih bolesti u 2008. godini prema životnoj dobi

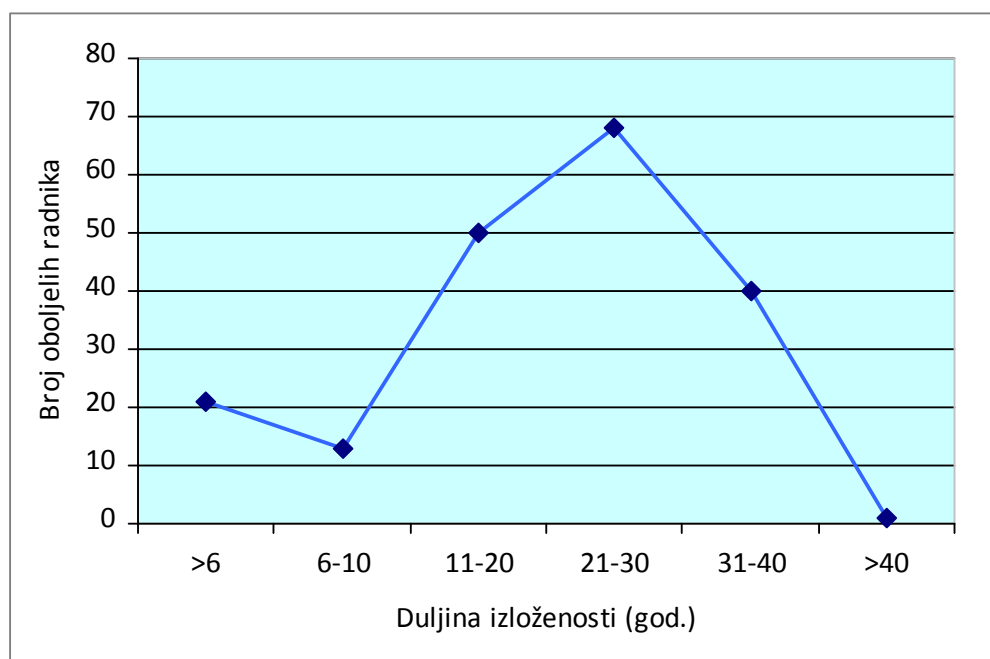

Slika 3. Raspodjela radnika oboljelih od profesionalnih bolesti prema životnoj dobi u posljednje tri godine

U oboljelih radnika je prosječni radni staž na radnom mjestu koje je uzrokovalo profesionalnu bolest 21,4 godina. Na slici 4. prikazana je raspodjela oboljelih od profesionalnih bolesti prema duljini ekspozicijskog radnog staža, tj. radnog staža provedenog u radnom procesu koji je uzrokovao bolest. Profesionalna bolest se najčešće javlja nakon 20 godina rada u štetnim radnim uvjetima.

Slika 4. Raspodjela radnika oboljelih od profesionalne bolesti u 2008. godini prema duljini ekspozicijskog radnog staža

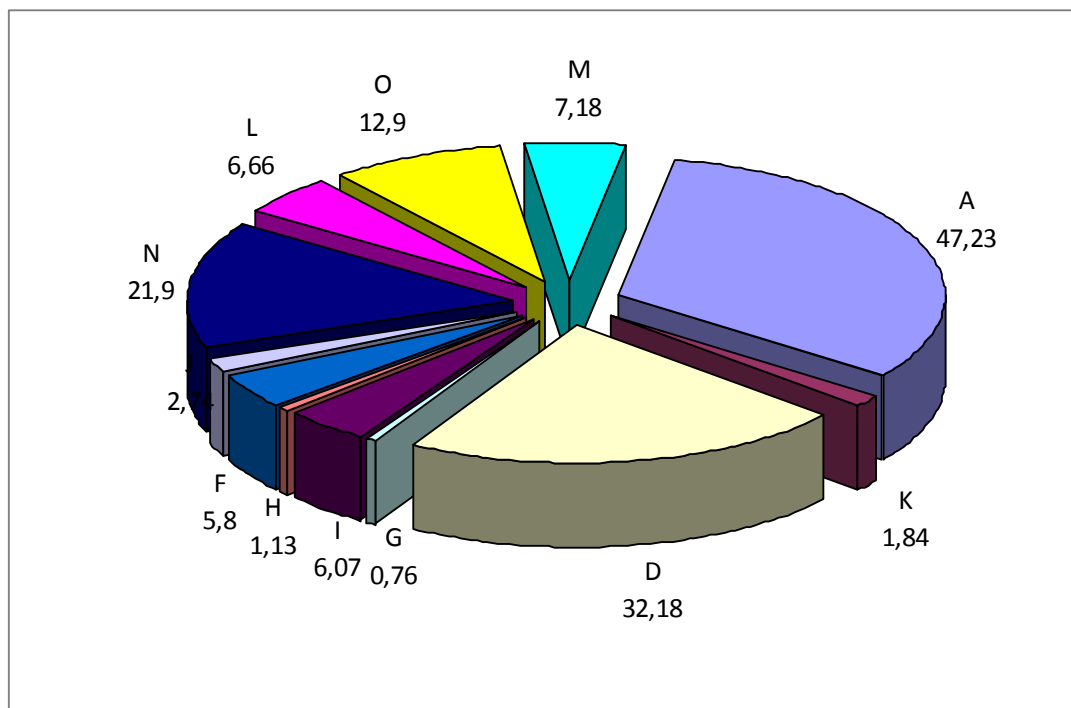
III. Gospodarstvene djelatnosti, zanimanja i štetni radni uvjeti – najčešći uzroci profesionalnih bolesti

III.1. Gospodarstvene djelatnosti – uzročnici profesionalnih bolesti

U 2008. godini u registar je upisano **193** profesionalnih bolesti, a njihov se broj bitno razlikovao u pojedinim gospodarstvenim djelatnostima (Nacionalna klasifikacija djelatnosti, NN 58/07) (tablica 2.), pa se stopa kretala od 0 do 47,23 na 100 000 zaposlenika u pojedinoj djelatnosti (slika 5.).

Tablica 2. Broj profesionalnih bolesti upisanih u registar profesionalnih bolesti u 2008. godini po gospodarstvenim djelatnostima

	Djelatnost – Nacionalna klasifikacija djelatnosti	Broj profesionalnih bolesti	Stopa na 100 000 zaposlenika u djelatnosti
A	Poljoprivreda, lov i šumarstvo	34	47,23
B	Ribarstvo	0	0,00
C	Rudarstvo i vađenje	0	0,00
D	Prerađivačka industrija	97	32,18
E	Opskrba električnom energijom, plinom i vodom	0	0,00
F	Građevinarstvo	8	5,80
G	Trgovina na veliko i na malo; popravak motornih vozila i motocikla ...	2	0,76
H	Hoteli i restorani	1	1,13
I	Prijevoz, skladištenje i veze	6	6,07
J	Financijsko posredovanje	1	2,74
K	Poslovanje nekretninama, iznajmljivanje i poslovne usluge	2	1,84
L	Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	7	6,66
M	Obrazovanje	7	7,18
N	Zdravstvena zaštita i socijalna skrb	20	21,90
O	Ostale društvene, socijalne i osobne uslužne djelatnosti	8	12,90
P	Privatna kućanstva sa zaposlenim osobljem	0	0
Q	Izvanteritorijalne organizacije i tijela	0	0
	Ukupno	193	12,91

Slika 5. Stopa profesionalnih bolesti na 100 000 zaposlenika u pojedinoj gospodarstvenoj djelatnosti

Najviša stopa profesionalnih bolesti utvrđena je u djelatnosti poljoprivrede, lova i šumarstva, slijedi prerađivačka industrija, zdravstvena zaštita i socijalna skrb i ostale društvene, socijalne i osobne uslužne djelatnosti. U manjem broju profesionalne bolesti su prisutne u djelatnosti građevinarstva, prijevoza, skladištenja i veza. Porast broja profesionalnih bolesti u djelatnosti prerađivačke industrije uzrokovan je rastućim brojem radnika kod kojih se dijagnosticiraju profesionalne bolesti uzrokovane dugogodišnjom izloženosti azbestnim vlaknima. Djelatnost poljoprivrede, šumarstva i lova ima također visoku stopu pojavnosti profesionalnih bolesti, prvenstveno zbog profesionalnih bolesti registriranih u djelatnosti šumarstva, koja već niz godina prednjači po učestalosti profesionalnih bolesti. Djelatnost zdravstvene zaštite i socijalne skrbi i dalje ima relativno visoku zastupljenost profesionalnih bolesti, najčešće uzrokovanih biološkim štetnostima.

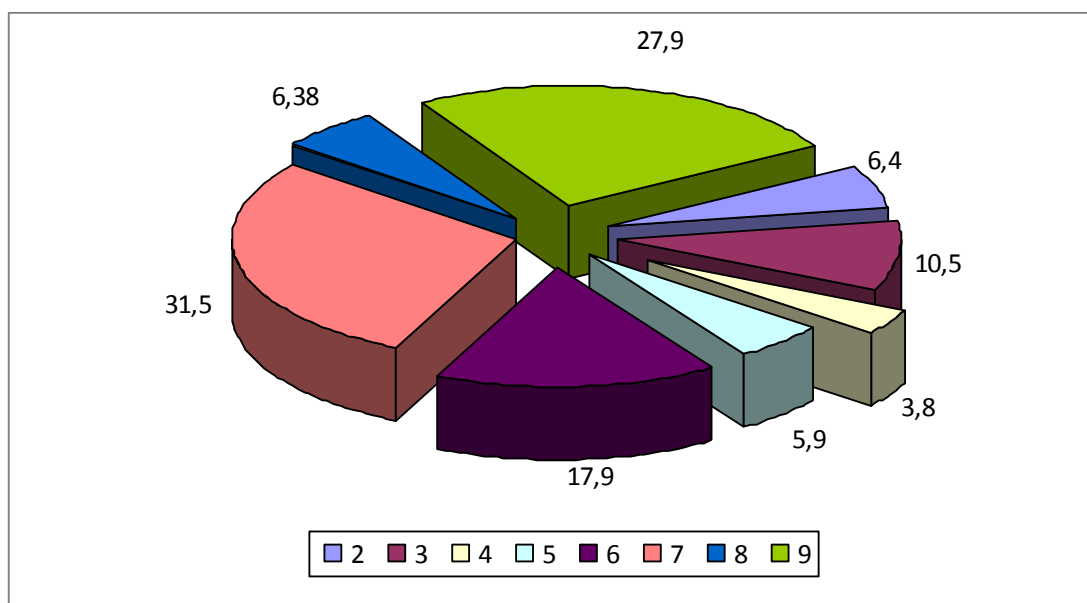
III.2. Zanimanja – uzročnici profesionalnih bolesti

Najviše zastupljena zanimanja u nastanku profesionalnih bolesti su zanimanja u obrtu, jednostavna zanimanja, poljoprivredni i šumski radnici, te tehničari i srodna zanimanja. U tablici 3. i slici 6. prikazana je raspodjela profesionalnih bolesti u pojedinim zanimanjima klasificiranim prema Nacionalnoj klasifikaciji zanimanja (NN 111/98).

Tablica 3. Broj profesionalnih bolesti u 2008. godini prema zanimanjima

Rod	Zanimanje	Broj profesionalnih bolesti	Stopa na 100 000 zaposlenika u zanimanju
1	čelnici i članovi zakonodavnih tijela, čelnici i dužnosnici državnih tijela, direktori	0	0,0
2	stručnjaci i znanstvenici	9	6,4
3	inženjeri, tehničari i srodna zanimanja	23	10,5
4	uredski i šalterski službenici	7	3,8
5	uslužna i trgovačka zanimanja	13	5,9
6	poljoprivredni, lovno-uzgojni, šumski radnici i ribari	31	17,9
7	zanimanja u obrtu i pojedinačnoj proizvodnji	67	31,5
8	rukovatelji strojevima, vozilima i sastavljači proizvoda	10	6,38
9	jednostavna zanimanja	33	27,9
0	vojna zanimanja	0	0,0
	Ukupno	193	12,91

Slika 6. Stopa profesionalnih bolesti na 100 000 zaposlenika prema zanimanjima

III.3. Štetni radni uvjeti – uzročnici profesionalnih bolesti

Opasni i štetni radni uvjeti koji su uzrokovali profesionalne bolesti navedeni su u tablici 4., uzimajući u obzir kriterije Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o listi profesionalnih bolesti NN 107/07. To su na prvom mjestu fibrogene prašine, odnosno azbest, vibracije, statodinamička opterećenja i mikroorganizmi.

Tablica 4. Vrste štetnosti koje su uzrokovala profesionalne bolesti

Vrsta štetnosti i napora	Točka čl. 3. Zakona (NN 107/07)	Broj profesionalnih bolesti
Buka	36	10
Vibracije koje se prenose preko ruke i šake	37.1	25
Kumulativna trauma	41	25
Fibrogene prašine - azbest	49.1 49.2,49.3	82
Organske prašine	52-55	3
Glasovni napor	43	7
Alergeni i nadražljivci kože	47	16
Mikroorganizmi	44 i 45	20
Ionizirajuća zračenja	38	5

IV. Vrste profesionalnih bolesti

Učestalost i vrsta profesionalnih bolesti prema Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o listi profesionalnih bolesti (NN 107/07) prikazana je u tablici 5. Predočena je učestalost u pojedinim gospodarstvenim djelatnostima, klasificiranim prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti (NKD).

Po učestalosti u ukupnom su broju na prvom mjestu profesionalne bolesti uzrokovane azbestom. U šumarstvu je najčešće dijagnosticiran vibracijski sindrom uzrokovan vibracijama

koje se prenose na ruke kao posljedica rada s motornom pilom. Slijede profesionalne bolesti u djelatnosti zdravstvene skrbi, koje se prvenstveno odnose na zarazne bolesti. Bolesti koje nastaju statodinamičkim opterećenjima, odnosno djelovanjem kumulativne traume (repetitivni pokreti, primjena sile, prisilan položaj, vibracije), su u stalnom porastu, a pojavljuju se u većem broju djelatnosti, jer su takvi radni uvjeti prisutni u praktični svim gospodarstvenim djelatnostima. Bolesti kože su prisutne najviše u prerađivačkoj industriji. U značajnom broju su također utvrđena oštećenja sluha izazvana bukom zabilježena ponajprije u šumarstvu i prerađivačkoj industriji.

Tablica 5. Profesionalne bolesti u gospodarstvenim djelatnostima prema oznakama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o listi profesionalnih bolesti

Djelatnost - NKD		Oznaka prema Zakonu (NN 107/07)*													Ukupno
		36	37.1	38	41	43	44	45	47	49.1	49.2	49.3	52	54	
A	Poljoprivreda, lov i šumarstvo	2	25		3		1				1		1	1	34
B	Ribarstvo														
C	Rudarstvo i vađenje														
D	Prerađivačka industrija	7			9				6	67	6	1		1	97
E	Opskrba električnom energijom, plinom i vodom														
F	Građevinarstvo				1		1	1	1	3	1				8
G	Trgovina na veliko i na malo..								2						2
H	Hoteli i restorani				1										1
I	Prijevoz, skladištenje i veze				4					2					6
J	Financijsko posredovanje				1										1
K	Poslovanje nekretninama, iznajmljivanje i poslovne usluge	1							1						2
L	Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje				4		1	2							7
M	Obrazovanje					6		1							7
N	Zdravstvena zaštita i socijalna skrb			5	1		1	12	1						20
O	Ostale društvene, socijalne i osobne uslužne djelatnosti				1	1			5	1					8
P	Privatna kućanstva sa zaposlenim osobljem														
Q	Izvanteritorijalne organizacije i tijela														
UKUPNO		10	25	5	25	7	4	16	16	73	8	1	1	2	193

*	Profesionalna bolest
36	Naglušost ili gluhoća uzrokovana bukom
37.1	Bolesti uzrokovane vibracijama koje se prenose na ruke (oštećenja perifernih žila i živaca, kostiju, zglobova, tetiva i okozglobnih tkiva)
38	Bolesti uzrokovane ionizirajućim zračenjima
41	Sindromi prenaprezanja uzrokovani kumulativnom traumom (ponavljajući pokreti, primjena sile, nefiziološki položaj, vibracije, pritisak)
43	Čvorici glasnica uzrokovani kontinuiranim naporom glasnica na radu
44	Zarazne ili parazitske bolesti prenesene na čovjeka sa životinja ili životinjskih ostataka
45	Zarazne ili parazitske bolesti uzrokovane radom u djelatnostima gdje je dokazan povećan rizik zaraze
47	Bolesti kože uzrokovane tvarima kojima je znanstveno potvrđeno alergijsko ili nadražujuće djelovanje
49.1	Bolesti dišnog sustava uzrokovane azbestozom
49.2	Mezoteliom seroznih membrana uzrokovan azbestom
49.3	Malignom pluća, bronha i grkljana uzrokovan azbestom
52	Ekstrinzički alergijski alveolitis
54	Astma uzrokovana udisanjem tvari kojima je potvrđeno alergijsko ili nadražujuće djelovanje

U tablici 6. prikazani su klinički oblici bolesti klasificirani prema Međunarodnoj klasifikaciji bolesti i srodnih stanja, deseta revizija, (MKB-10), karakteristike oboljelih radnika (prosječna dob, prosječni ekspozicijski staž, spol, stručna sprema) i raspodjela profesionalnih bolesti prema gospodarstvenim djelatnostima.

Tablica 6. Profesionalne bolesti klasificirane prema MKB-10, karakteristike oboljelih radnika i gospodarstvena djelatnost
(ES=ekspozicijski staž, SS=stručna sprema, S=spol)

Bolesti prema MKB-10		Dob	ES	SS	S	Djelatnost - NKD																Ukupno
						A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	
Zarazne i parazitarne bolesti	Tuberkuloza	35	14	SSS	Ž													3				3
	Bruceloza	37	5	VSS	M													1				1
	Bakterijska upala	50	25	VSS	Ž											1	1					2
	Q groznica	36	3	VSS SSS	M	1									1							2
	Hemoragijska groznica	40	14	SSS	M					1												1
	Ospice	39	14	VSS SSS	Ž												4					4
	Virusni hepatitis B	47	24	VSS SSS NSS	2Ž M										1		2					3
	Virusni hepatitis C	46	22	SSS	2Ž M										1		2					3
	Plućna aspergiloza	47	2	SSS	M					1												1
						1					2					3	1	13				20

Bolesti prema MKB-10		Dob	ES	SS	S	Djelatnost - NKD																	Ukupno
						A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	
Novotvorevine	Mezoteliom poplućnice	61	18	SSS NSS VSS	M	1			8														9
	Drugi malignomi	56	26	VSS	2Ž 2M													4					4
						1			8									4					13
Bolesti živčanog sustava	Kompresivni sindromi zbog prenaprezanja	44	16	SSS NSS VSS	8Ž 6M	2			6	1			1				3			1			14
						2			6	1			1				3			1			14
Bolesti oka	Zamućenje leće	59	25	VŠS	Ž													1					1
																		1					1
Bolesti uha	Naglušost uzrokovana bukom	51	22	NSS SSS	M	2			7							1							10
						2			7							1							10
Bolesti cirkulacijskog sustava	Raynaud-ov sindrom	49	20	NSS SSS	M	16																	16
						16																	16
Bolesti dišnog sustava	Čvorići glasnica	49	25	VSS	5Ž 2M												6		1				7
	Astma	45	17	SSS	M	1			1														2
	Farmerska pluća	28	2	NSS	M	1																	1
	Azbestoza pluća s zadebljanjem poplućnice	64	27	NSS SSS	2Ž 35 M				32	3			2										37
	Zadebljanje poplućnice	65	25	NSS SSS	4Ž 32 M				34	1									1				36
						2			67	4			2				6		2				83

Bolesti prema MKB-10		Dob	ES	SS	S	Djelatnost - NKD																	Ukupno
						A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	
Bolesti kože	Kontaktни алергијски дерматитис	42	18	SSS NSS	10Ž 6M				6		1	2				1			1	5			16
									6		1	2				1			1	5			16
Bolesti mišićno-koštanog sustava	Promjene zglobova	48	20	NSS	M	3																	3
	Promjene koštane strukture	50	21	NSS SSS	M	4																	4
	Promjene tetiva i okozglobnih tkiva zbog prenaprezanja	51	21	SSS VSS NSS	8Ž 4M	3			3				1	3	1		1		1				13
						10			3				1	3	1		1		1				20
Ukupno						34			97		8	2	1	6	1	2	7	7	20	8			193

V. Privremena i trajna radna nesposobnost i radni status kao posljedica profesionalnih bolesti

Za sve oboljele od profesionalnih bolesti priznatih i registriranih u Hrvatskom zavodu za medicinu rada u 2007. godini prikupljeni su podaci o privremenoj i trajnoj radnoj sposobnosti, kontaktom s oboljelim radnikom i kontaktom s nadležnim liječnikom primarne zdravstvene zaštite. Obzirom da je postupak dijagnosticiranja i priznavanja profesionalnih bolesti sve do pred sam kraj kalendarske godine 2007. bio reguliran Zakonom o listi profesionalnih bolesti (NN 162/98), rezultati analize podataka biti će prikazani sukladno tada važećem zakonodavstvu.

V.1. Privremena radna nesposobnost

Prema metodologiji Europske statistike za praćenje profesionalnih bolesti (*Eurostat Working Papers. Population and Social Conditions 3/2000/E/n°19. European Occupational Diseases Statistics. Phase 1. Methodology. European Commission 2000*) potrebno je ne samo registrirati dijagnosticirane profesionalne bolesti već pratiti njihove posljedice za radnu sposobnost oboljelog radnika.

Privremena radna nesposobnost odnosno spriječenost za rad se prema navedenoj europskoj metodologiji razvrstava u 10 kategorija:

A00 = nije određeno
A01 = udsutnost s posla do 3 dana
A02 = udsutnost s posla od 4 do 6 dana
A03 = udsutnost s posla od 7 do 13 dana
A04 = udsutnost s posla od 14 do 20 dana
A05 = udsutnost s posla od 21 do 31 dana
A06 = udsutnost s posla od 1 do 3 mjeseca
A07 = udsutnost s posla od 3 do 6 mjeseci
A08 = udsutnost s posla duže od 6 mjeseci
998 = smrt zbog profesionalne bolesti

Od 32 radnika oboljelih od profesionalnih bolesti i registriranih u Hrvatskom zavodu za medicinu rada u 2007. godini, tijekom slijedeće, 2008. godine, telefonskim je anketiranjem dobiven podatak o radnoj sposobnosti za njih 31 (96,87%). Svi (100%) anketirani radnici su u različitim vremenskim intervalima odsustvovali s posla zbog profesionalne bolesti. Značajan broj je koristio dugo bolovanje, i to najveći broj 14 (45,16%) bolovanje duže od 6 mjeseci. Na bolovanju u trajanju od 14 do 20 dana bilo je 6 (19,35%) radnika, u trajanju od 3 do 6 mjeseci 6 (19,35%) i u trajanju od 1 do 3 mjeseca 5 (16,12%) radnika u kojih je dijagnosticirana profesionalna bolest. Na bolovanju dužem od 6 mjeseci bilo je, dakle, oko 45% radnika koji su zbog profesionalne bolesti koristili bolovanje, što sigurno donosi probleme u organizaciji rada te u financijskim opterećenjima poslodavaca i osiguratelja. Dobna struktura oboljelih radnika kao i ekspozicijski staž prikazani su u tablicama 7. i 8.

Tablica 7. Privremena radna nesposobnost i dob radnika oboljelih od profesionalne bolesti

Dob (god)	A00	A01	A02	A03	A04	A05	A06	A07	A08
20-29					1				
30-39					1		1	1	2
40-44					1			1	1
45-49					1		1	1	4
50-54					1		1		3
55-59					1		1	1	2
60-64							1	2	2
65-									
Ukupno	1				6		5	6	14

Tablica 8. Privremena radna nesposobnost i ekspozicijski staž radnika oboljelih od profesionalne bolesti

Ekspozicijski staž	A00	A01	A02	A03	A04	A05	A06	A07	A08
1-4									
5-9					1				
10-14									
15-19					1			1	1
20-24					1		1		1
25-29					1		2	2	6
30-34					2		2	1	4
35-39								2	2
40-									
Ukupno	1				6		5	6	14

Privremena nesposobnost za rad u radnika oboljelih od profesionalne bolesti bila je najčešća u djelatnosti poljoprivrede, lova i šumarstva, u zdravstvenoj zaštiti i socijalnoj skrbi te u prerađivačkoj industriji (tablica 9). Upravo u ovim gospodarstvenim granama su bila značajno zastupljena dulja bolovanja, tj. odsutnost s posla dulje od 1, pa čak do preko 6 mjeseci.

Tablica 9. Privremena radna nesposobnost i gospodarstvena djelatnost poslodavca radnika oboljelih od profesionalne bolesti

Djelatnost - NKD		A00	A01	A02	A03	A04	A05	A06	A07	A08	Ukupno
A	Poljoprivreda, lov i šumarstvo					3		2	3	7	15
B	Ribarstvo										
C	Rudarstvo i vađenje										
D	Prerađivačka industrija	1							1		3
E	Opskrba električnom energijom, plinom i vodom										
F	Građevinarstvo					1		1		1	3
G	Trgovina na veliko i na malo..										
H	Hoteli i restorani										
I	Prijevoz, skladištenje i veze										
J	Financijsko posredovanje										
K	Poslovanje nekretninama, iznajmljivanje i poslovne usluge										
L	Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje					1					1
M	Obrazovanje					1					1
N	Zdravstvena zaštita i socijalna skrb							1	1	5	7
O	Ostale društvene, socijalne i osobne uslužne djelatnosti							1	1		2
P	Privatna kućanstva sa zaposlenim osobljem										
Q	Izvanteritorijalne organizacije i tijela										
Ukupno		1				6		5	6	14	32

U tablici 10. prikazana je odsustnost s posla u odnosu na vrstu profesionalne bolesti. Vidljivo je da je bolovanje duže od 6 mjeseci bilo određeno čak i kod bolesti kao što je oštećenje sluha bukom, koje se ni u kojem slučaju ne može rješavati privremenim prekidom radne izloženosti. Kod vibracijskog sindroma većina oboljelih radnika je koristila bolovanje duže od mjesec dana, iako je rješenje, osim u primjeni fizikalne terapije, u trajnoj promjeni radnih uvjeta. Očito je da ovako duga bolovanja nisu posve opravdana liječenjem profesionalne bolesti, već

drugim problemima, kao što je npr. čekanje rješavanja statusa pri mirovinskom osiguranju ili rješavanje radnog statusa oboljelog radnika.

Tablica 10. Privremena radna nesposobnost i dijagnoza profesionalne bolesti prema Zakonu o listi profesionalnih bolesti (NN 162/98)

Dijagnoza prema Zakonu o listi profesionalnih bolesti *	A00	A01	A02	A03	A04	A05	A06	A07	A08
28					1				
29					2		2	3	7
31					1		1		2
36									
38									
39									
40									
41							1		
42									3
43					2		1	3	1
44	1								
Ukupno	1				6		5	6	14

* = Redni broj Liste profesionalnih bolesti (NN 162/98)

*	Profesionalna bolest
28	Oštećenje sluha uzrokovano bukom
29	Bolesti uzrokovane vibracijama (oštećenja mišića, tetiva, kostiju, zglobova, kralješnice, perifernih žila i perifernih živaca)
31	Kronične periartritičke promjene (tendovaginitis, epikondilitis, burzitis, sindrom karpalnog kanala) uzrokovane kumulativnom traumom)
36	Pneumokonioze i/ili druge bolesti uzrokovane fibrogenim mineralnim prašinama
38	Plućne bolesti uzrokovane prašinom bronhokonstriktornog djelovanja
39	Bronhalna astma
40	Alergijski alveolitis
41	Trajne promjene na glasnicama (čvorići i/ili fibrozacija vibratornog dijela glasnica)
42	Kožne bolesti
43	Zarazne, parazitarne bolesti i zoonoze zadobivene na poslu pri kojem postoji rizik od kontaminacije
44	Rak različitih organa i organskih sustava

V.2. Trajna radna nesposobnost

Trajna radna nesposobnost se u nas ocjenjuje prema Zakonu o mirovinskom osiguranju (NN 102/98). Zato je učinjena analiza ocjene radne sposobnosti radnika oboljelih od profesionalne bolesti prema rješenjima Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje (HZMO), a u skladu sa slijedećim kategorijama:

- C01** = opća nesposobnost za rad
C02 = profesionalna nesposobnost za rad
C03 = opasnost od nastanka invalidnosti
C04 = nema invalidnosti
C05 = daljnje liječenje

Tablica 11. Ocjena trajne radne nesposobnosti prema rješenjima HZMO i dob radnika oboljelih od profesionalne bolesti

Dob (god)	C01	C02	C03	C04	C05
20-29					
30-39			1		
40-44		1	1		2
45-49	2	1	1		3
50-54	3	1			1
55-59	4	3			
60-64					
65-					
Ukupno	9	6	3		6

Od 32 radnika oboljelih od profesionalnih bolesti kod kojih je dobiven podatak o radnoj sposobnosti u 24 (75,00%) je ocijenjena trajna radna nesposobnost pri mirovinskom osiguranju. Za 8 (25,00%) radnika oboljelih od profesionalne bolesti nije poznata ocjena radne sposobnosti prema rješenjima Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje. Najčešće su dodijeljene kategorije opće i profesionalne nesposobnosti za rad, dok je opasnost od nastanka invalidnosti određena u samo tri slučaja, a daljnje liječenje u šest. Dok se profesionalna nesposobnost za rad najčešće određuje u oboljelih starijih od 50 godina, opasnost od nastanka invalidnosti se daje oboljelima mlađima od 50 godina (tablica 11).

Opća i profesionalna nesposobnost za rad, koje predstavljaju kategorije smanjene radne sposobnosti, su kod radnika oboljelih od profesionalnih bolesti zastupljene u većem broju, što znači da su profesionalne bolesti u Republici Hrvatskoj dijagnosticirane u kasnijoj fazi te su uzrokovale djelomični ili potpuni gubitak radne sposobnosti. U kategoriji opasnost od nastanka invalidnosti, koja je slijedeće po redu utvrđeno pravo iz mirovinskog osiguranja, postoji mogućnost rada na drugom radnom mjestu koje odgovara zdravstvenim ograničenjima oboljelog radnika, što govori o preventivnom pristupu i otklanjanju nepovoljnog utjecaja

radnog mjesta. Međutim, u praksi se rijetko stvarno takva mogućnost iskorištavanja preostale radne sposobnosti zaista ostvari.

Iz analize ekspozicijskog radnog staža vidljivo je da se profesionalna nesposobnost rad najčešće ostvaruje nakon 20 godina rada na radnom mjestu koje je uzrokovalo bolest (tablica 12). S obzirom da je predviđeni mirovinski staž prema našem zakonodavstvu za muškarce 45 a žene 40 godina, jasno je da oboljeli od profesionalnih bolesti ne odrade niti polovinu radnog vijeka koji bi mogli raditi da nisu oboljeli od štetnog utjecaja radnog mjesta.

Tablica 12. Ocjena trajne radne nesposobnosti i duljina rada na radnom mjestu koje je uzrok profesionalne bolesti

Ekspozicijski staž	C01	C02	C03	C04	C05	Ukupno
1-4						
5-9						
10-14						
15-19		1	1			2
20-24	2	1	1		2	6
25-29	3	1	1		3	8
30-34	4	3			1	8
35-39						
40-						
Ukupno	9	6	3		6	24

Najveći broj smanjenja radne sposobnosti u obliku profesionalne nesposobnosti za rad je određen u poljoprivredi, šumarstvu i lovu, a isti podatak je dobiven i u građevinarstvu za kategoriju opasnosti nastanka invalidnosti. Pravo profesionalne nesposobnosti za rad može se pratiti u prerađivačkoj industriji (tablica 13). Činjenica da je djelatnost poljoprivrede, šumarstva i lova najzastupljenija gospodarstvena grana u kojoj su dijagnosticirane profesionalne bolesti ne znači da je to i najopasnija gospodarstvena grana, iako je poznato da su u njoj prisutni značajni zdravstveni rizici. To će prije značiti da se u toj grani, budući da se većinom radi o jednoj državnoj firmi, radnici odlučuju na postupak dijagnosticiranja profesionalne bolesti. U drugim djelatnostima, u kojima su u značajnom broju prisutne privatne tvrtke, radnici se nisu usuđivali pokrenuti postupak utvrđivanja profesionalne bolesti ili su u tome bili onemogućeni.

Broj slučajeva kategorije opasnost od nastanka invalidnosti u djelatnosti poljoprivrede, šumarstva i lova govori o ranijem dijagnosticiranju profesionalnih bolesti u toj gospodarstvenoj grani, što je u skladu s gore navedenim obrazloženjem vezanim uz vlasništvo tvrtke.

Tablica 13. Ocjena trajne radne nesposobnosti i gospodarstvena djelatnost poslodavca radnika oboljelih od profesionalne bolesti

Djelatnost - NKD	C01	C02	C03	C04	C05	Ukupno
A Poljoprivreda, lov i šumarstvo	6	2			1	9
B Ribarstvo						
C Rudarstvo i vađenje						
D Prerađivačka industrija	1	1			1	3

E	Opskrba električnom energijom, plinom i vodom						
F	Građevinarstvo		1	2			3
G	Trgovina na veliko i na malo..						
H	Hoteli i restorani						
I	Prijevoz, skladištenje i veze						
J	Financijsko posredovanje						
K	Poslovanje nekretninama, iznajmljivanje i poslovne usluge						
L	Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje			1			1
M	Obrazovanje		1				1
N	Zdravstvena zaštita i socijalna skrb	2				2	4
O	Ostale društvene, socijalne i osobne uslužne djelatnosti		1			2	3
P	Privatna kućanstva sa zaposlenim osobljem						
Q	Izvanteritorijalne organizacije i tijela						
	Ukupno	9	6	3		6	24

Nastup invalidnosti u obliku opće nesposobnosti za rad najčešće je uzrokovan vibracijskim sindromom, a u kategoriji profesionalne nesposobnosti za rad na prvom su mjestu zarazne bolesti (tablica 14).

Tablica 14. Ocjena trajne radne nesposobnosti i dijagnoza profesionalne bolesti prema Zakonu o listi profesionalnih bolesti (NN 162/98)

Dijagnoza prema Zakonu o listi profesionalnih bolesti *	C01	C02	C03	C04	C05
28		1	1		
29	8	1			
31			1		3
36					
38					
39					
40					
41		1			3
42		1	1		
43		2			
44	1				
Ukupno	9	6	3		6

*	Profesionalna bolest
28	Oštećenje sluha uzrokovano bukom
29	Bolesti uzrokovane vibracijama (oštećenja mišića, tetiva, kostiju, zglobova, kralješnice, perifernih žila i perifernih živaca)
31	Kronične periartritičke promjene (tendovaginitis, epikondilitis, burzitis, sindrom karpalnog kanala) uzrokovane kumulativnom traumom)
36	Pneumokonioze i/ili druge bolesti uzrokovane fibrogenim mineralnim prašinama
38	Plućne bolesti uzrokovane prašinom bronhokonstriktornog djelovanja
39	Bronhalna astma
40	Alergijski alveolitis
41	Trajne promjene na glasnicama (čvorići i/ili fibrozacija vibratornog dijela glasnica)
42	Kožne bolesti
43	Zarazne, parazitarne bolesti i zoonoze zadobivene na poslu pri kojem postoji rizik od kontaminacije
44	Rak različitih organa i organskih sustava

V.3. Radni status

Radni status radnika oboljelih od profesionalne bolesti, tj. mogućnost zapošljavanja nakon dijagnosticiranja profesionalne bolesti i ostvarivanja prava iz mirovinskog osiguranja, analiziran je s obzirom na slijedeće kategorije:

D01 = rad na istom radnom mjestu

D02 = rad na drugom radnom mjestu

D03 = nezaposlen

D04 = mirovina

Od 31 radnika oboljelih od profesionalnih bolesti kod kojih je dobiven podatak o radnom statusu, 15 (48,38%) oboljelih je ostvarilo pravo na invalidsku mirovinu zbog opće ili profesionalne nesposobnosti za rad (tablica 15 i 16). Na istom radnom mjestu, koje je bilo uzrok nastanka bolesti radnika, nastavilo je raditi 8 (25,80%) radnika oboljelih od profesionalne bolesti. Ovakav pristup je opravdan samo ako je bolest u početnom stupnju i ako su istovremeno bitno popravljani radni uvjeti ili se radilo o akutnoj bolesti koja nije ostavila trajnih posljedica po zdravlje, kao što su zarazne bolesti u zdravstvenoj djelatnosti. U 6 (19,35%) slučajeva oboljelim radnicima je omogućen rad na drugom radnom mjestu koje ne ugrožava njihovo zdravlje. Važno je istaknuti da je 2 (6,45%) radnika ostalo bez posla iako su oboljeli upravo na radnom mjestu.

Tablica 15. Radni status i dob radnika oboljelih od profesionalne bolesti

Dob (god)	D01	D02	D03	D04
20-29		1		
30-39	3	2	1	
40-44	1	1	1	1
45-49	3	1		2
50-54	1	1		3
55-59				7
60-64				2
65-				
Ukupno	8	6	2	15

Tablica 16. Radni status i duljina rada na radnom mjestu koje je uzrok profesionalne bolesti

Ekspozicijski staž	D01	D02	D03	D04
1-4				
5-9		1		
10-14	3	2		
15-19	1	1	1	1
20-24	2	1	1	2
25-29	1	1		3
30-34	1			7
35-39				2
40-				
Ukupno	8	6	2	15

Najznačajniji broj radnika oboljelih od profesionalne bolesti otišao je u mirovinu, 15 (48,38%). Kategorija D01 (rad na istom radnom mjestu) je slijedeća skupina po brojnosti profesionalnih bolesti, 8 (25,80%), u kojoj su najviše zastupljeni radnici zaposleni u djelatnosti zdravstvene zaštite te poljoprivrede, lova i šumarstva. U djelatnosti zdravstvene zaštite to je rezultat prirode profesionalnih bolesti (koje su uglavnom akutne i često, u potpunosti izlječive), a u grani poljoprivrede i šumarstva to govori da se u ovoj djelatnosti najbolje koristi preostala radna sposobnost radnika i čuva pravo radnika na rad. Vibracijski sindrom je, primjerice, profesionalna bolest koja je za posljedicu imala promjenu radnog mjesta u najvećem broju slučajeva 2 (6,45%), jer zaštita osobnim zaštitnim sredstvima nije dovoljna za prevenciju štetnog djelovanja vibracija. Unatoč tome, to je i dalje profesionalna bolest kod koje je najčešće određena opća radna nesposobnost te su radnici ostvarili pravo na mirovinu (kategorija D04), 10 (32,25%). Slijedeća po brojnosti je skupina radnika koja počinje raditi na drugom radnom mjestu (D02), 6 (19,35%). U njoj je najviše zaposlenih u djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi, što je vezano uz prirodu profesionalnih bolesti u zdravstvu ali i stoga što se zaštita od štetnog utjecaja bioloških noksi može najbolje ostvariti radom na siguran način i upotrebom osobnih zaštitnih sredstava, a ne promjenom radnog mjesta. U prerađivačkoj industriji i građevinarstvu registrirani su radnici koji su ostali bez posla, 2 (6,45%) što je najvjerojatnije posljedica velike zastupljenosti privatnih poduzeća u toj gospodarstvenoj grani (tablica 17 i 18).

Tablica 17. Radni status i gospodarstvena djelatnost poslodavca radnika oboljelih od profesionalne bolesti

Djelatnost – NKD		D01	D02	D03	D04
A	Poljoprivreda, lov i šumarstvo		2		10
B	Ribarstvo				
C	Rudarstvo i vađenje				
D	Prerađivačka industrija	2	1	1	
E	Opskrba električnom energijom, plinom i vodom				
F	Građevinarstvo		1	1	1
G	Trgovina na veliko i na malo...				
H	Hoteli i restorani				
I	Prijevoz, skladištenje i veze				
J	Financijsko posredovanje				
K	Poslovanje nekretninama, iznajmljivanje i poslovne usluge				
L	Javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje		1		
M	Obrazovanje				1
N	Zdravstvena zaštita i socijalna skrb	5			1
O	Ostale društvene, socijalne i osobne uslužne djelatnosti	1	1	1	2
P	Privatna kućanstva sa zaposlenim osobljem				
Q	Izvanteritorijalne organizacije i tijela				
Ukupno		8	6	2	15

Tablica 18. Radni status i dijagnoza profesionalne bolesti prema Zakonu o listi profesionalnih bolesti (NN 162/98)

Dijagnoza prema Zakonu o listi profesionalnih bolesti *	D01	D02	D03	D04
28	1	1		
29		1		10
31	1		1	1
36				
38				
39				
40				
41		2	1	1
42		2		1
43	6			1
44				1
Ukupno	8	6	2	15

*	Profesionalna bolest
28	Oštećenje sluha uzrokovano bukom
29	Bolesti uzrokovane vibracijama (oštećenja mišića, tetiva, kostiju, zglobova, kralješnice, perifernih žila i perifernih živaca)
31	Kronične periartritičke promjene (tendovaginitis, epikondilitis, burzitis, sindrom karpalnog kanala) uzrokovane kumulativnom traumom)
36	Pneumokonioze i/ili druge bolesti uzrokovane fibrogenim mineralnim prašinama
38	Plućne bolesti uzrokovane prašinom bronhokonstriktornog djelovanja
39	Bronhalna astma
40	Alergijski alveolitis
41	Trajne promjene na glasnicama (čvorići i/ili fibrozacija vibratornog dijela glasnica)
42	Kožne bolesti
43	Zarazne, parazitarne bolesti i zoonoze zadobivene na poslu pri kojem postoji rizik od kontaminacije
44	Rak različitih organa i organskih sustava

ZAKLJUČCI

1. Registar profesionalnih bolesti obuhvatio je profesionalne bolesti dijagnosticirane u specijalističkim ordinacijama i zdravstvenim ustanovama od strane specijalista medicine rada, ugovornih subjekata Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje zaštite zdravlja na radu. Naime, prema odredbama zakonodavca, u okviru postupka dijagnosticiranja svake profesionalne bolesti, priznavanje i registriranje se dovršava u Hrvatskom zavodu za medicinu rada, odnosno Hrvatskom zavodu za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu. Na taj način, sve priznate profesionalne bolesti u Republici Hrvatskoj upisane su u ovaj registar. Upravo kako se predmnijevalo, primjena novog zakonodavstva, u području zdravstvenog osiguranja zaštite zdravlja na radu, pokazala je svoj pozitivan učinak na postupak priznavanja i registriranja profesionalnih bolesti u Republici Hrvatskoj.
2. Prema opsegu i kvaliteti podataka Registra profesionalnih bolesti Hrvatskog zavoda za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu, na ispravan se način provodi praćenje svih karakteristika priznatih profesionalnih bolesti te su udovoljeni kriteriji Europske zajednice (European Occupational Diseases Statistics - EODS).
3. Broj profesionalnih bolesti, priznatih i registriranih u 2008. godini, pokazao je značajan porast (više nego dvostruko viši broj). Taj trend nije posljedica pogoršanja radnih uvjeta, već češćeg provođenja dijagnostičkog postupka od strane radnika i boljeg registriranja priznatih profesionalnih bolesti na jedinstvenom mjestu u državi. Ova pozitivna kretanja omogućila je primjena Zakona o zdravstvenom osiguranju zaštite zdravlja na radu.
4. Prema rezultatima analize u 2008. godini u Republici Hrvatskoj od profesionalnih bolesti najčešće su obolijevali:
 - muškarci (71%),
 - radnici srednje stručne izobrazbe (47%),
 - u životnoj dobi iznad 40 godina (86%),
 - sa prosječnim radnim stažom 21,4 godina na radnom mjestu koje je uzrokovalo bolest
 - radnici u poljoprivredi, lov i šumarstvu (stopa/100 000 = 47,2), u prerađivačkoj industriji (stopa /100 000 = 32,2) i u djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi (stopa /100 000 = 21,9)
 - zaposleni u obrtu i pojedinačnoj proizvodnji (stopa/100 000 = 31,5), radnici jednostavnih zanimanja (stopa/100 000 = 27,9) i poljoprivredni, lovno-uzgojni, šumski radnici (stopa/100 000 = 17,9)
 - radnici izloženi fibrogenim prašinama, odnosno azbestu (42,5%), vibracijama (12,9%), statodinamičkim preopterećenjima (12,9%), biološkim štetnostima (10,3%) i kožnim alergenima i nadražljivcima (8,2%)
 - od bolesti dišnog sustava, prvenstveno bolesti uzrokovanih azbestom (43,0%), bolesti mišićno-koštanog sustava, prvenstveno bolesti uzrokovanih prenaprezanjima i vibracijama (10,3%) i zaraznih bolesti (10,3%) .

5. Najveći broj profesionalnih bolesti je uzrokovan štetnostima koje se mogu dijelom ili potpuno prevenirati što upućuje na potrebu bolje primjene svih mjera zaštite zdravlja radnika.
6. Profesionalne bolesti:
 - uzrokuju privremenu radnu nesposobnost u 96,87% slučajeva,
 - uzrokuju privremenu radnu nesposobnost u trajanju od 1 do 3 mjeseca u 16,12% radnika,
 - u trajanju od 3 do 6 mjeseci u 19,35% radnika,
 - uzrokuju privremenu radnu nesposobnost dužu od 6 mjeseci u 45,16% onih koji su koristili bolovanje zbog profesionalne bolesti,
 - najčešće uzrokuju privremenu radnu nesposobnost u radnika zaposlenih u djelatnosti poljoprivrede, lova i šumarstva,
 - najčešće uzrokuju privremenu radnu nesposobnost dulju od mjesec dana u radnika zaposlenih u djelatnosti poljoprivrede, lova i šumarstva i u prerađivačkoj industriji.
7. Profesionalne bolesti:
 - uzrokuju invalidnost u obliku opće nesposobnosti za rad u 29,03% oboljelih,
 - uzrokuju invalidnost u obliku profesionalne nesposobnosti za rad u 19,35% oboljelih (međutim ovdje treba imati na umu da je visoki postotak opće i profesionalne nesposobnosti za rad uvjetovan jednim dijelom i visokim udjelom onih kod kojih nije poznato rješenje HZMO-a, 8 (25,80%) radnika,
 - uzrokuju opasnost od nastanka invalidnosti u 9,6% oboljelih,
 - uzrokuju profesionalnu nesposobnost za rad najčešće u oboljelih starijih od 50 godina,
 - uzrokuju opasnost od nastanka invalidnosti najčešće u oboljelih mlađih od 50 godina,
 - najčešće uzrokuju invalidnost u radnika zaposlenih u djelatnosti poljoprivrede, lova i šumarstva,
 - uzrokuju invalidnost najčešće nakon 20 godina rada na radnom mjestu koje je uzrokovalo bolest,
 - najčešće su osnova za opasnost od nastanka invalidnosti u građevinarstvu i prerađivačkoj industriji,
 - vibracijski sindrom je jedan od najčešćih uzroka profesionalne nesposobnosti za rad.
8. Radnici oboljeli od profesionalne bolesti su:
 - ostvarili pravo na invalidsku mirovinu u 48,38% slučajeva,
 - ostali raditi na istom radnom mjestu u 25,80% slučajeva, najčešće kod oboljevanja od zaraznih bolesti,
 - nastavili raditi na drugom radnom mjestu u 19,35% slučajeva, najčešće kod oboljevanja od vibracijskog sindroma,
 - ostali bez posla u 6,45% slučajeva.